

12.02.2020

Literaturoznawstwo

Rzeczpospolita Domów V. Karczmy, Zajazdy, Gospody...

Autor/Redaktor: Krystyna Krawiec-Złotkowska

Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku

ISBN: 978-83-7467-304-4

Naukowy dyskurs o karczmach, zajazdach, gospodach, kawiarniach, winiarniach, restauracjach, austeriach, hotelach, oberżach, schroniskach, a nawet garkuchniach i innych tego typu miejscach podjęty w roku 2014 zbiegł się z jubileuszem 180 rocznicy napisania Pana Tadeusza. Adam Mickiewicz pisanie naszego największego poematu narodowego zakończył bowiem 14 lutego 1834 roku. Tym samym kolejny tom poświęcony materii domostw Rzeczypospolitej wpisał się w upamiętnienie i obchody jubileuszu naszej epopei.

Piąta książka z serii Rzeczpospolita domów pozwala pokazać wskazane wyżej obiekty gastronomiczne i noclegowe w szerokim spektrum. Jak zauważył jeden z recenzentów, „ogłąd tych miejsc jest wręcz panoramiczny; i to zarówno z perspektywy czasu, jak i miejsca”. Należy dodać, że to zbiorowe dzieło prezentuje temat w niewielkim dotąd stopniu spenetrowany i przebadany. Materię poddaną analizie eksploruje wieloaspektowo, a wiedzę o niej poszerza, podsumowuje i porządkuje.

(Ze Wstępu).

Spis treści

Wstęp 5

CZĘŚĆ I

W kręgu tradycji i dziedzictwa pomorskiego 13

Edmund Kotarski – Regulacje prawne osiemnastowiecznego Gdańska dotyczące gospód i kawiarni 15

Magdalena Mielnik – Siedlisko grzechu, czyli karczmy w sztuce gdańskiej na tle sztuki europejskiej w XVI i na początku XVII wieku 26

Krystyna Krawiec-Złotkowska – Karczmy Słupskie w złotym wieku lokalnej gastronomii. Rekonesans 35

- Jarosław Szuta – Nazwy karczem na Pomorzu Gdańskim 41
Beata Zgodzińska – Pocztówki ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku z przedstawieniami restauracji i hoteli – motywy, ujęcia, typografia 50
Anna Sujecka – Restauracje i hotele na pocztówkach ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego, czyli gdzie można było zjeść i przenocować w mieście nad Słupią 57

CZĘŚĆ II

- W kręgu tradycji historycznoliterackiej i zjawisk językowych 73
Zbigniew Zielonka – „Karczma z przodu jak korab, z tyłu jak świątynia” 75
Jadwiga Kotarska – „Karczem dwie krzyżowego gościńca pilnują”. Społeczne przestrzenie staropolskiej karczmy 82
Krystyna Krawiec-Złotkowska – „Nieszczęsny odpoczynek...”, czyli uwag kilka o gospodach w poezji Wacława Potockiego 98
Maria Wichowa – Wzorcowa karczma pana Haura (traktat XII Składu abo skarbcza) 109
Jolanta Sawicka-Jurek – O karczmach w czasach imć pana Jana Chryzostoma Paska 119
Danuta Künstler-Langner – Miejsca biesiad i przyjemności stołu w literaturze polskiego oświecenia 132
Danuta Kowalewska – Zajazd jako miejsce straszne w literaturze oświecenia 142
Urszula Wich-Szymczak – Wizerunek karczmy w Panu Podstolim Ignacego Krasickiego 153
Małgorzata Chachaj – Dylizans Juliana Ursyna Niemcewicza 164
Weronika Pawlik-Kwaśniewska – Motyw karczmy w powieści edukacyjnej 175
Dominika Dźwinel – Zajazd jako element dawnej codzienności 183
Grzegorz Trościński – Karczma na Pradze – elekcyjną szopą. Okolicznościowe piśmiennictwo polityczne wobec miejsca wyboru Fryderyka Augusta II na króla Polski 192
Natalia Rezmer-Mrówczyńska – Przystanki i miejsca podróży ludzi epoki oświecenia 212
Elżbieta Stoch – Artyści i literaci w podróży po porozbiorowej Rzeczypospolitej i ich refleksje na temat otwartych dla wędrowca domów (na wybranych przykładach z piśmiennictwa XIX wieku) 226
Tadeusz Półchłopek – Aleksandra Fredry dyskurs z kulturą romantyzmu w oberży Józefa Kapki. O Odludkach i poecie 248
Jolanta Kowal – Wileńskie traktiernie i kawiarnie we wspomnieniach Józefa Ignacego Kraszewskiego 264
Justyna Witek – Norwid o karczmie flamandzkiej 278
Dorota Dec – Motyw karczmy flamandzkiej u Cypriana Kamila Norwida w odniesieniu do Rejtana Jana Matejki 288
Ewa Nawrocka – Karczma jako przestrzeń tragedii 298
Maria Jolanta Olszewska – Trudna refleksja nad polską historią, czyli Karczma nad Bzurą Jerzego Gierałtowskiego 306
Ewa Górecka – Mikrokosmos. O obrazach oberży i jej funkcjach narracyjnych w Podróży ludzi Księżki Olgi Tokarczuk 325

Kamil Dźwinel – „I coraz jest ciasniej i duszniej, i głośniejszy”. Knajpiane motywy w twórczości Jacka Kaczmarskiego 336

CZĘŚĆ III

W kręgu zjawisk geograficznych i kulturowych 345

Andrzej Rykała – Geograficzno-polityczne i społeczne uwarunkowania aktywności gospodarczej Żydów w I Rzeczypospolitej, ze szczególnym uwzględnieniem karczmarstwa 347

Marek Sobczyński – Karczmy, zajazdy i gospody na ziemi łódzkiej dawniej i obecnie 365

Joanna Szczepankiewicz-Battek – Z dziejów turystyki w Karkonoszach. Schroniska karkonoskie do połowy XIX wieku w relacjach polskich podróżników 388

Aneta Marek – Obiekty noclegowo-żywnieniowe Ziemi Kłodzkiej na przełomie XVIII i XIX wieku na podstawie relacji podróżników 412

Małgorzata Gniazdowska – W czwartek świniobicie... Leszczyńskie szynki, restauracje i kawiarnie w świetle ogłoszeń prasowych z lat 1920-1939 421

Marek Kaszewski – Karczma w języku gawędy romantycznej (na materiale z Chodźki, Rzewuskiego, Kaczkowskiego) 429

Yaroslava Konieva – Topos karczmy w folklorze polskim i ukraińskim 440

Bibliografia 446

Indeks osób 473

Fotografie 493

Strony: 523

Linki:

- <https://wydawnictwo.apsl.edu.pl/filologia-polska/203-rzeczpospolita-domow-v-karczmy-zajazdy-gospody.html>

Słowa kluczowe: przestrzeń, kulturoznawstwo, topografia, zajazd, gospoda, karczma, literaturoznawstwo